

44 Wehner Tibor

ÚJABB ELŐADHATLAN SZÍNJÁTÉK-FUTAMOK 2.

MINDEN ÚT A KUTYATEMETŐBE VEZET

Szereplők
KOROSODÓ NŐSZEMÉLY
ÜGYNÖK
A KÉT HALOTTI LEPLES

Kopár, a nézőtér felé (légbefúvással működtetett) dermesztő hideget sugárzó szoba. Balra ajtó nyílik valahová (ajtó nyílik valahonnan), mellette rozoga szekrény. A szoba jobb terében kopottas füles fotel áll, amelyben a régimódi kontyot viselő, bokáig érő vastag kötött pulóverbe burkolózó, fiatalosnak tűnő KOROSODÓ NŐSZEMÉLY ül. Kezdetben unottan, később egyre idegesebben – mintha keresne valamit – matatni kezd magán, majd elkap egy, a pulóver alsó széléből kikandikáló fonalszálat, és bontani kezdi ruházatát. A lebomló szálát akkurátusan felgombolyítja. Annak ellenére, hogy a bontás és a gombolyítás két, egymástól függetlenül is élénk figyelmet követelő feladat, viszonylag (és ez a kifejezés igen fontos) gyorsan halad, annak ellenére, hogy néha meg-megakad: ha elszakad a szál, akkor kötöz, és aztán folytatja. Közben alig hallhatón, alig érthetően motyog.

KOROSODÓ NŐSZEMÉLY Az idő tovatűnő pillanatok végtelen folyama. A pillanat olyan megfoghatatlan, olyan röpke, hogy amikor rágondolunk, már el is múlt. Így hát joggal gyanakodhatunk, hogy a pillanat az valójában egy folyamatos múlt idő. Vagyis az idő maga egy olyan dolog, amely mindig mögöttünk van. Olyan hogy jelen, nincs is, a jövőről meg teljesen értelmetlen beszélni akkor, amikor minden egyfolytában elmúlik. Minden csak múlik. Az „én vagyok”-típusú kijelentések tehát teljesen értelmetlenek, mindenki barátkozzon meg a gondolattal, hogy csak volt. Én voltam. Ezt kell hajtogatnunk.

Bontási tevékenysége végeztével KOROSODÓ NŐSZEMÉLY fázósan, egy szál alsóneműben, kezében nagy fonalgombolyaggal „tűkön ül”. Résnyre nyílik az ajtó, bedugja fejét a roppant fiatal ÜGYNÖK, aki rajtakapja KOROSODÓ NŐSZEMÉLYT, aki ekkor fel-feldobja a kezében tartott gombolyagot, és mielőtt az leesik, ügyetlenül tapsolni próbál, de nem nagyon sikerül a mutatvány. Végül a gombolyag leesik valahova a lába elé.

ÜGYNÖK Jelszavunk: organikus vagyok, szintetikus leszek. És fordítva ez nem igaz.

ÜGYNÖK kezében nagy táskát hordozva belép, körbenéz. KOROSODÓ 45 NŐSZEMÉLY lábaival a leesett gombolyagot próbálja becserkészni, amely kissé messzire gurult. ÜGYNÖK körbejár, mindent alaposan szemügyre vesz, bekukucskál a szekrénybe is. Visszatér, megáll KOROSODÓ NŐSZEMÉLY előtt.

ÜGYNÖK Micsoda véletlen. Ez ám a véletlen.

ÜGYNÖK kinyitja táskáját és két összecukható gyephokikaput húz elő. A kapukat gyakorlott mozdulatokkal szétnyitja, felállítja a szoba két oldalfalánál, majd néhány átlépős csellel a gombolyagot KOROSODÓ NŐSZEMÉLY lába elé gurítja, s ő maga néhány bemelegítő mozdulatot teljesítve éber készenléti hálór-pozícióba helyezkedik el a távolabbi kapu előtt.

ÜGYNÖK Na lássuk.

KOROSODÓ NŐSZEMÉLY ügyetlenül mellédurrant. ÜGYNÖK visszaterelgeti a gombolyagot a saját kapuja elé, leállítja, majd hatalmas gölt rüg KOROSODÓ NŐSZEMÉLY hálójába.

KOROSODÓ NŐSZEMÉLY Óh. Óh.

KOROSODÓ NŐSZEMÉLY összeesik, elterül. A háttérben képújságszerű szövegszalag fénylik fel, megnyugtató jellegű feliratot ismétlődően futtatva: *aggodalomra semmi ok csak színpadi a tetszhalál.*

ÜGYNÖK összecukja a kapukat, visszatuszakolja táskájába, indulásra készülődik. Lehajol, a gombolyagból kikandikáló fonalszálat két ujjá közé csipenti, az ajtóból még visszafordul.

ÜGYNÖK Végző soron minden út a kutyatemetőbe vezet, ahová viszont élő kutyát bevinni tilos.

ÜGYNÖK távozóban, tűnődve morzsolgatva a kezében tartott fonalszálat még visszaszól.

ÜGYNÖK Ariadné fordított fonala. Ez a dolgok rendje, minden önnön ellenkezőjébe fordul.

Végül a dolgok rendje is.

46 ÜGYNÖK behúzza maga mögött az ajtót. A gombolyag apró kis fordulatokat véve, az ajtó előtt rakoncátlanul ide-oda gurulgatva, ÜGYNÖK virtuális távolodásával és az „idő” múlásával párhuzamosan, fokozatosan egyre kisebb lesz, majd lassan elenyészik.

A gombolyag lassú távfelszámolása közben csörtet be A KÉT HALOTTI LEPLES. Két kandelábert vonszolnak maguk után, felállítják KOROSODÓ NŐSZEMÉLY lábánál, és bekapcsolják az elektromos lángimitációt működtető tápegységet. Egy precízen összehajtogatott drapériát szertartásosan szétbontanak és színpadias (!) mozdulatokkal letakarják KOROSODÓ NŐSZEMÉLYt. Megadják a végső tiszteletet, fejet hajtanak, kivonulnak.

A megrendítő szituáció azonban csak megtévesztő, csak egy vontatott háttásszünet. Kiszáratva KOROSODÓ NŐSZEMÉLY mindentől függetlenül (kimevedő, majd eltűnő képűség-felirat) váratlanul lerúgja magáról a halotti leplet, feláll.

KOROSODÓ NŐSZEMÉLY Ah. Ah.

Megtornáztatja végtagjait, lábaival rúgó mozdulatokat imitál – fordul ide, fordul oda, de nem találja a kapukat –, majd megpróbálja kivonszolni a kandelábereket, ám félúton az ajtó felé feladja a megerőltető akciót. A szekrényhez megy, egy gombolyag fonalat és kötőtűket vesz elő, beül a fotelba, és kötögetni kezd. Alighogy munkához lát, a kötőtű felizzanak a kezében – műanyagfonal égett, szúrós szaga szálldos a hideg légtérben –, majd kihunynak és elhamvadnak. KOROSODÓ NŐSZEMÉLY ölébe ejti a kötőtű-maradványokat görcsösen szorongató kezét, fejét az ajtó felé fordítva megmerevedik. A gombolyag földre esik az öléből, elgurul. A kandeláberek lángimitáció-műfénye a háttérben fokozatosan elhalványul, majd pislákolva kialszik.

A HÍROLVASÓ

Szemben, középen bekapcsolt televíziókészülék, illetve öles képernyője – a szobát uraló félhomályban az egyetlen fényforrás – amelyben, illetve amelyen a hírtelevízió hírolvasója – középkorú, kissé leharcolt szépségű, rezignált hölgy, aki minden értesülést azonos hangsúlyozással és hőfokon, az érzelemnyilvánítás legkisebb jele nélkül közvetít – állandóan ismétlődő, lényegében változatlan szövegű híreket olvas. A televíziókészülékkel szemben, a nézőtérrel háttal „füles” fotel, mellette balról hangosan berregő, régi (lekerekített profilok) ezüstszürke hűtőszekrény áll. Jobbról a földön valamilyen kupac, ócska, szakadozott drapériával letakarva. A hűtőszekrényt nyitva éles fény világítja meg a szobát, amelynek üvegezett, kívülről elfüggönyözött ajtaján keresztül jobbról léphetne be-, illetve ki az erre vállalkozó. Nyilvánvaló, hogy a belépő próbálkozása előtt félrehúzza a függönyt, és kintről beles, és – váratlan feszültségforrás – könnyen lehetséges, hogy a látvány hatására visszafordul.

Az öregedő férfi – fején egy gyerekjáték-kellékként ismert kettős, minden mozdulatnál rugózó mozgásba kezdő, meg-meghajló, piros műanyagömbökkel díszített antennával – a fotelben ülve a televíziót nézi, és ezért csak ritkán látható, és akkor is főként háttal jelenik meg. Amikor ül, akkor a fotel, amikor a hűtőszekrényben matat, annak ajtaja takarja ki csaknem teljesen, de a hangja mindenkor tisztán, hangosan hallható, ugyanis jóval túlharsogja a hírolvasó viszonylag halkabb televíziós hangját.

A HÍROLVASÓ A térségben a felkelők támadását a hivatalos szervek visszaverték. A civil lakosság... (tetszőleges, aktualizált, helyspecifikus szöveg)

ÖREGEDŐ FÉRFI Hazudozol itt össze-vissza. Pofázol itt össze-vissza, és persze nem hagyod, hogy visszapofázzanak. Illetve hagyod, de persze nincs jelentősége. Fogd be. Majd én elmondom a valóságos híreket. Elég volt.

Feláll, a hűtőszekrényhez lép, kinyitja, benyúl, egy flakon kecsöpöt húz elő, a televízióhoz lép, és a hírolvasó képernyő-képét körbespicelli, és visszaül a fotelbe.

ÖREGEDŐ FÉRFI Mondtam, hogy fogd be a pofád. Nem érdekel. Mindig ugyanazok a hazug hírek.

A HÍROLVASÓ A térségben a felkelők támadását a hivatalos szervek...

Feláll, a hűtőszekrényhez lép, kinyitja, egy pohár tejfölt vesz elő, a televízióhoz lép és összemaszatolja a hírolvasó arcát a képernyőn, majd vissz-
48 szául a helyére.

ÖREGEDŐ FÉRFI Én megmondtam, de úgy látszik, hiába beszélek. Bizonyos fokig tehetetlen vagyok, amióta elkobozták a távkapcsolót. Újabb és újabb kunsztokat kell kitalálnom.

Feláll, a hűtőszekrényhez lép, kinyitja, benyúl, matat.

A HÍROLVASÓ A térségben a felkelők támadását a sivatagos lelkek...

ÖREGEDŐ FÉRFI Ezekkel a puha, jóllehet szilárd dolgokkal persze semmire se megyek. Még a hosszú lejáratú margarinban lenne valami fantázia, de magamra is kell gondolnom. Ugyanis én hosszabb távra tervezek. Azt tervezem, hogy túlélem a hazug pillanataikat.

Visszaül a fotelbe, áthajol a karfán, és a drapéria alól lila szivacstéglákat húz elő, egyiket a másik után, dobálni kezdi a képernyőt. A szivacstéglák – nyilvánvaló paradoxon – éles csörömpölést keltve érkezik meg a képernyőhöz és esnek a padlózatra, vagy tévesztenek célt.

ÖREGEDŐ FÉRFI Mindig csak ezek a szálnalmas pótcselekvések. Meg persze a pótszövegek.
A póthazugságok.

Feláll, a televízióhoz lép, és az egyik szivacstéglával megpróbálja letörölni a képernyőt, de csak még jobban összemaszatolja a folyékony, korábban felkent vörös-fehér konglomerátummal.

ÖREGEDŐ FÉRFI Rejtőzködünk, rejtőzködünk? Kép nincs, csak hang van? Nem lehetne fordítva? Persze...

Az üvegezett ajtó mögött valaki félrehúzza a függönyt, és beles, majd eltűnik az árnyéka, és a függöny visszalibben a helyére.

ÖREGEDŐ FÉRFI Persze, a kérdésekre soha nincs válasz. Na persze, ez a kijelentések világa. Egyébként különösebb lelkiismeret-furdalás nélkül kezdhetem mindig a mondataimat a persze szóval. Kijelenteni jó.

A televízió váratlanul kikapcsol, a hűtőszekrény-berregés elhallgat, teljes sötétség borul a szobára. Tapogatózás, matatás hangjai hallatszanak, s néhány másodperc elmúltával a hangokat egy éles kiáltás zárja le, majd egy kék fény sugara pásztázza körül a szobát, megvilágítva az üres fotelt, a sötétben tatóngó és immár nyitott ajtajú, teljesen üres hűtőszekrényt. A fény sugarát ezután a televízió képernyője felé fordul, de annak helyén egy hatalmas, összepréselt autóroncokból megformált Gautama Buddha-szobor néz száján sarkában bölcs, ámde kissé kényszeredett mosollyal a távolba, a vállán egy margarinból megmintázott Mickey egér (Mickey Mouse) ücsörög. Ez az utolsó, élesen megvilágított, kimerevedett kép. (A sötétségből még egy lila szivacstégla érkezik Buddha felé, de már nem csörömpöl.)

Új Forrás 2024/2 – Wehner Tibor: Újabb előadhatatlan
színiátékiutak 2.

A VÉGE FELÉ (monodrÁma, némajÁtÉk)

Szereplő:

50 IPSZILON (kopaszodó férfi)

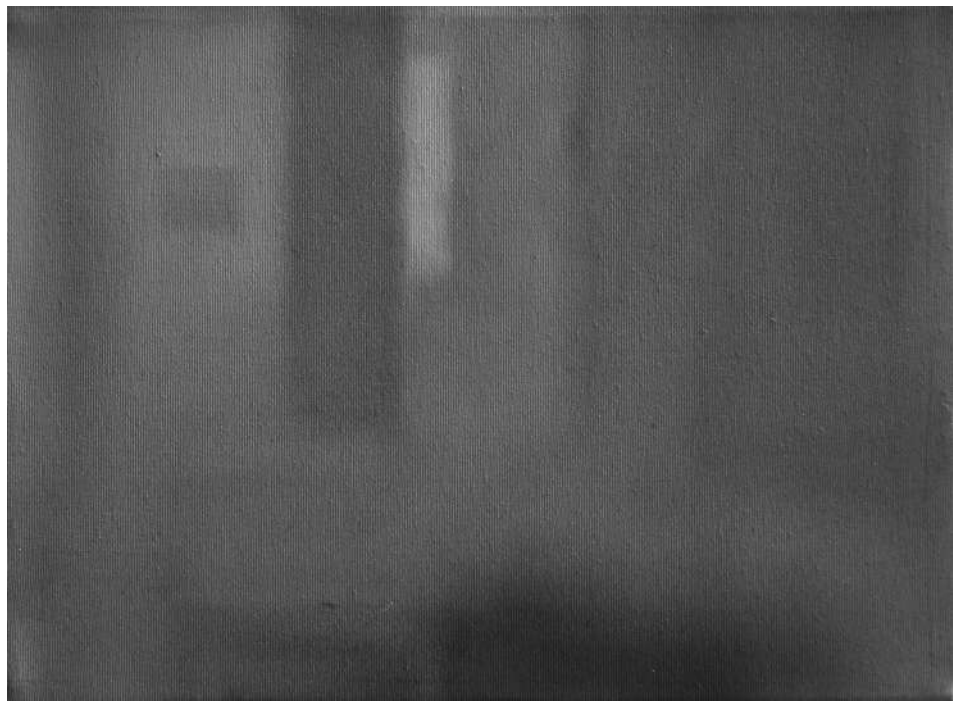
A csaknem teljesen üres színpadon középtájon, kissé ferdén elhelyeztetten karosszék áll.

IPSZILON balról be, de megtorpan.

Mintha tanácstalanul álldogálna néhány percig, majd tétovázva mégis a karosszékhez megy, leül.

Fészkelődik, megpróbál kényelmesen elhelyezkedni.

Megöregszik.

UTOLSÓ SZÍNPADI JÁTÉK (a halálról)

A csupasz, néptelen színpadon kisasztal áll.

A kisasztalon kommersz váza.

51

A vázában egy szál virág: vörös arany rózsza (*Rosa hugonis* /syn.

R. Xanthina/).

A súlyos konfliktusokkal terhelt cselekmény: a feszült várakozást megtörve a rózsza (lassú) elhervadása (szíromhullás, levélsárgulás, az elrohadás és a kiszáradás közötti hezitáció), majd a harmadik-negyedik napon a végső, teljes kiszáradás.

Az ötödik napon a szürke kezeslábasba bújt Színpadmester – kezében narancssárga vízpermetező műanyagpalackkal – balról, hátul megjelenik, csoszogva a kisasztalhoz hátrál, és permetet szór a rózsára, amely finom, hófehér púderfelhőbe burkolózik.

A púderfelhő eloszlása, lerakódása után a Színpadmester lerója tiszteletét: leteszi a palackot a kisasztalra és (többszöri sikertelen próbálkozást követően) kezeit összekulcsolva hosszú percekig lehajtott fejjel áll. Mintha valamit mormolna is: *Rosa x alba*, *Rosa x alba*...

A Színpadmester kezeit felszabadítja, lazít, ingatja a fejét.

Hátrahagyva palackját a Színpadmester határozott léptekkel jobbra távozik.

A hatodik napon a narancssárga palack kifehéredik.

A hetedik napon fent, a zsinórpádlás alatt, mint mindeddig, az idő végtelen, hallgatag hullámai hömpölyögnek.